

REKLAMACIJE POVODOM POVREDE UGOVORA I DOARBITRAŽNO REŠAVANJE SPOROVA

25. avgust 2016. godine

Trajanje seminara u školskim časovima:

**3 h 45 min. Predavanje
(sa pauzama od 10 minuta od 09.30 do 11:35)**

pauza 25 min.

**1 h 45 min pitanja i problemi učesnika za zajedničko razmatranje
(od 12.00 do 12:45)**

pauza 15 min.

1 h 20 min postavljanje ugovornih pokazatelja za sastavljanje ugovora za nastup na ruskom tržištu sa elektronskom razmenom urađenih radova

**1 h 25 min određivanje povreda ugovora radi sastavljanja reklamacija i odgovora i simuliranja reklamacionog postupka za dve i više grupa učesnika reklamacionog postupka u narednih sedam dana putem elektronske razmene elemenata reklamacija
(od 13.00 do 13:45)**

po 15 min. od 14 časova pojedinačne konsultacije sa polaznicima treninga

Kratak uvod u temu i njen značaj:

- ❖ U reklamacionom (do sudskom/doarbitražnom) procesu između ugovornih strana povodom povreda ugovora nastanu mnoge štete i takvih razmera da se ni u sudskom postupku propusti ne mogu otkloniti niti štete nadoknaditi a samo zato što mnogi ne znaju gde se uopšte pravila o reklamacionom postupku nalaze,
- ❖ Mnogi ili svi znaju da postoje procesno-pravne i materijalno-pravne norme ali su retki oni koji znaju koje materijalno-pravne norme imaju procesni karakter i gde se one nalaze,
- ❖ U kontinentalnom pravu pravnici, „menadžeri“, direktori, biznismeni ne uočavaju značaj razlikovanja Sporazuma (Agreement) i Ugovora (Contract) već kod sudskog spora koriste termin „nadležno pravo“ kada je najčešće već kasno da primene ono što su propustili da preduzmu u momentu kada su otkrili povredu ugovora ili su bili dužni da je otkriju i da o tome obaveste drugu ugovornu stranu,
- ❖ Mnogi shvataju pogrešno „ugovor“ kao tekst „sporazuma“ a zanemaruju da je „ugovor“ proces (izvršenja)
- ❖ U svakoj fazi procesa izvršenja „ugovora“ može nastupiti povreda ugovora ali i tu kako pravnici tako i biznismeni nemaju potpunu predstavu o sistematizaciji povreda ugovora niti je uočavaju u Zakonu o obligacionim ugovorima, koja je nedovoljno izdvojena,
- ❖ Šta ugovorna strana treba da preduzme kada se suoči sa nastupanjem povrede ugovora ili sa

nastupelom povredom ugovora, i u kojoj je to meri pravo a u kom stepenu obaveza ugovornih strana,

- ❖ Da li šteta usled nesvojevremenog preduzimanja reklamacionih obaveza može da premaši vrednost ugovora: koji su načini ograničenja a koji proširenja ugovorne odgovornosti,
- ❖ Zašto menadžeri, direktori i biznizmeni treba da se rukovode „psihologijom dostignuća“ a pravnici „psihologijom izbegavanja“ (mogućih povreda propisa i ugovora) i zbog čega zanemarivanje jedne ili druge psihologije vodi problemima i gubicima,
- ❖ Polaznici treniga će uspeti da pobroje bez ikakvog problema sve elemente reklamacije, da razumeju smisao svakog elementa i da uočavaju te elemente u složenom sistemu materijalno-pravnih normi,
- ❖ Učesnici treniga moraju imati sa sobom kalkulator pošto su predavanja praktična i usmerena ne samo na razumevanje principa i elemenata reklamacije i reklamacionog postupka nego su usmerena i na izračunavanje realnih troškova, naknade štete i izgubljene dobiti,
- ❖ Trening je koncipiran kao forma:
 - predavanja,
 - pitanja polaznika,
 - iznošenje primera iz prakse predavača i rešavanje problema od strane polaznika,
 - iznošenja problema polaznika i zajedničko rešavanje,
 - odvojene konsultacije sa svakim polaznikom posebno po složenijim problemima,
 - sastavljanje ugovora po zadatku predavača sa korekcijom,
 - preliminarni ekspertni zaključak predavača za odvojene aktuelne povrede ugovore sa kojima su se suočili privreni subjekti čiji stručnjaci učestvuju u radu treniga.

Cilj treniga:

1. da se već u fazi dostizanja predugovora, pisma o namerama ili ugovora o konfidencijalnosti shvate principi reklamacionog procesa, elementi reklamacija kako bi se pravilno uneli u tekst sporazuma koji nosi naziv Ugovor,
2. da se ovlada svim elementima reklamacija da bi se sa tog aspekta razumela potreba pravilne sistematizacije povreda ugovora i kako pravilno obračunavati naknade u slučaju povreda ugovora,
3. shvatiti kako i zašto treba napustiti terminologiju „kvantitativnih i kvalitativnih nedostataka“ i razmišljati o Rebus sic stantibus, zabludi i svim ostalim „povredama ugovora“ u slučaju čijih nastupanja treba primenjivati pravilno i svojevremeno elemente reklamacije i kako to realno pravilno činiti,
4. sastavljanje ugovora na način kojim može u najvećoj meri da se spreče povrede ugovora, predvidi zaštita prava ugovoru verne strane prema prirodi ugovora,
5. pravilna primena reklamacija prema ugovoru, uključujući merodavno pravo u cilju sprečavanja povreda ugovora, otklanjanja posledica

Teme koje će biti obrađene:

A. POJAM SPORAZUMA (AGREEMENT) I POJAM UGOVORA (CONTRACT)

B. POJAM REKLAMACIONOG PRAVA

- A.1. Sadržaj normi reklamacionog prava i reklamacionog procesa
- A.2. Predmet reklamacionog prava
- A.3. Predmet reklamacionog odnosa
- A.4. Način nastanka reklamacionog odnosa



A.5. Reklamaciono-pravna teorija

A.6. Stepen razvoja reklamacionog prava

6.1. Reklamaciono pravo u objektivnom smislu

6.2. Reklamaciono pravo u subjektivnom smislu

6.3. Reklamaciono pravo u smislu nauke

C. REKLAMACIONO PRAVO U SISTEMU PRAVA

D. POJAM REKLAMACIJE

E. NEADEKVATNI TERMINI ZA REKLAMACIJU

- prigovor (exceptio),
- prigovor u vezi neispunjenja ugovora (exceptio non adimpleti contractus),
- prigovor u vezi sa materijalnim nedostacima,
- protest (Einspruch),
- pretenzija (pretenzia - Claim),
- izveštaj (Notice),
- zahtev (Anspruch),

F. Klasifikacija reklamacija

- po povredi ugovora koja je predmet reklamacije,
- po subjektu, koji podnosi reklamaciju,
- po vremenu preduzimanja radnji koje čine reklamaciju,
- po učinjenim radnjama koje predstavljaju elemente reklamacije,
- po broju subjekata koji podnose pojedine elemente reklamacije,
- po težini povreda ugovora povodom kojih se podnosi reklamacija,
- po tipu ugovora povodom čije se povrede podnosi reklamacija

G. POJAM REKLAMACIONOG PRAVA U SUBJEKTIVNOM SMISLU

H. POVREDA UGOVORA KAO POVOD ZA PODNOŠENJE REKLAMACIJE

I. KLASIFIKACIJA POVREDA UGOVORA

C.1. Neispunjenje

1.1. Neispunjenje u pogledu momenta neispunjenja

a. Neispunjenje do roka za ispunjenje

b. Docnja

1.2. Neispunjenje u pogledu obima neispunjenja

a. Neispunjenje ugovora u celosti

b. Neispunjenje ugovorne obaveze u celosti

c. Neispunjenje dela ugovorne obaveze

1.3. Neispunjenje u pogledu trajanja

a. Neispunjenje u određeni momenat

b. Trajno neispunjenje

C.2. Nemogućnost ispunjenja

2.1. Prethodna i naknadna nemogućnost

2.2. Subjektivna i objektivna nemogućnost

2.3. Stalna i privremena nemogućnost

2.4. Pravna i fizička nemogućnost



- 2.5. Nemogućnost u pogledu odgovornosti za nemogućnost
 - a. Nemogućnost za koju odgovara kreditor
 - b. Nemogućnost za koju odgovara dužnik
 - c. Viša sila (vis maior)
 - d. Slučaj (casus)
- C.3. Neistovremeno ispunjenje
- C.4. Prekomerno oštećenje
- C.5. "Zelenaški ugovor"
- C.6. Promenjene okolnosti (rebus sic stantibus)
- C.7. Nesaobrazno ispunjenje
 - 7.1. Nesaobraznost datog
 - a. Više isporučeno
 - b. Nesaobraznost kvaliteta
 - b.1. Nesaobraznost stvari sa svojstvima za naročitu upotrebu
 - b.2. Nesaobraznost date stvari sa svojstvima izričito ili prećutno predviđenih ugovorom
 - b.3. Nesaobraznost date stvari uzorku ili modelu
 - b.4. Nesaobraznost date stvari sa uobičajenim svojstvima za redovnu upotrebu
 - c. Nesaobraznost vrste date stvari (aliud)
 - d. Nesaobraznost pakovanja, zaštite i obeležavanja
 - 7.1. Nesaobraznost u činjenju
 - 7.2. Nesaobraznost u nečinjenju
 - 7.3. Nesaobraznost u trpljenju
- C.8. Pravni nedostaci
- C.9. Druge povrede sporazuma ili nadležnog materijalnog prava
 - 9.1. Povrede koje se tiču predmeta ugovora
 - 9.2. Povrede koje se tiču osnova ugovora
 - 9.3. Povrede koje se tiču pravne i poslovne sposobnosti ugovornih strana
 - 9.4. Povrede koje se odnose na slobodu ugovaranja
 - a. Prinuda
 - b. Bitna zabluda
 - c. Nesporazum
 - d. Prevara
 - 9.5. Povrede koje se odnose na formu ugovora
 - 9.6. Povrede drugih odredbi nadležnog prava

A. POJAM ODGOVORNOSTI

B. Ugovorna odgovornost

- B.1. Reklamaciona odgovornost

C. Proširenje, ograničenje i isključenje odgovornosti

- C.1. Proširenje, ograničenje i isključenje ugovorne odgovornosti
 - 1.1. Proširenje (povećanje) ugovorne odgovornosti
 - 1.2. Ograničenje ugovorne odgovornosti
 - 1.3. Isključenje ugovorne odgovornosti
- C.2. Proširenje, ograničenje i isključenje reklamacione odgovornosti



- 1.1. Proširenje (povećanje) reklamacione odgovornosti
- 1.2. Ograničenje reklamacione odgovornosti
- 1.3. Isključenje reklamacione odgovornosti

A. POJAM REKLAMACIONOG ODNOSA

- B. Momenat nastanka reklamacionog odnosa
- C. Prekid reklamacionog odnosa
- D. Subjekti reklamacionog odnosa
- D.1. Ugovorne strane kao subjekti reklamacionog odnosa
 - D.2. Treće lice kao podnosilac reklamacije
 - D.3. Treće lice kao primalac reklamacije

E. POJAM REKLAMACIONOG POSTUPKA

F. Opšte karakteristike reklamacionog postupka

G. Reklamaciona sredstva

- C.1. Reklamacioni izveštaj o povredi ugovora
- C.2. Dokazi
- 1.1. Dokazi o povredi ugovora ili očevidnom nastupanju takve povrede
 - 1.2. Dokazi o podnošenju i svojevremenom podnošenju reklamacionog izveštaja o povredi ugovora
- C.3. Odgovor na reklamacioni izveštaj
- C.4. Reklamacioni zahtev
- 1.1. Reklamacioni zahtev u formalno-pravnom smislu (pretenzija)
 - 1.2. Reklamacioni zahtev u materijalno-pravnom smislu
- C.5. Dokazi
- 1.1. Dokazi o podnošenju i svojevremenom podnošenju pretenzije
 - 1.2. Dokazi koji opravdavaju reklamacione zahteve u materijalno-pravnom smislu
- C.6. Odgovor na reklamacioni zahtev

H. Reklamacija kao osnova za tužbu

I. Zastarelost

J. Obaveznost reklamacionog postupka

Adrese nezavisnih kontrolnih organizacija članica IFIA
Provera kontragenata

Po završetku ovog treninga, polaznik će biti osposobljen da:

NA PRVOM STEPENU OBUKE PO REKLAMACIONOMU PRAVU

1. da razume bitne prednosti razlikovanja Sporazuma (Agreement) od Ugovora (Contract) i argumentuje zašto je neka opterećenja za svog klijenta bolje uneti u ugovor nego ih ignorisati,
2. da precizno zna sve elemente reklamacije bitne za zaštitu prava u slučaju povrede ugovora,



3. da može da sastavi reklamacioni izveštaj o povredi ugovora i pretenziju kao celovit zahtev vezan za povredu ugovora
4. da zna u kojim delovima Obligacionog prava se nalaze materijalno pravne norme koje imaju procesni karakter koje treba da primeni,
5. da može da umanja i pooštri ugovornu odgovornost odnosno reklamacionu odgovornost
6. da pravilno obezbeđuje dokaze vezane za elemente reklamacije,
7. da se orjentiše u obezbeđenju materijalnih prava koje mu stoje na raspolaganju u slučaju povrede ugovora
8. da sistematizuje praćenje reklamacija i premene elemenata reklamacija u sistemu kompanije,
9. da razume kako se i zašto pravilno vodi evidencija reklamacija u svemu prema rokovima za pojedine elemente reklamacija,
10. da zna da koristi znanje drugih kolega u procesu izvršenja ugovora i da utiče na primenu tih znanja u procesu ugovaranja,

NA DRUGOM STEPENU OBUKE PO REKLAMACIONOMU PRAVU

11. da stekne instikt i psihološke sposobnosti određenja slabih tačaka kontragenta koji je povredio ugovor ili koji je veran ugovoru minimizirajući negativne posledice sopstvenih povreda ugovora
12. da pravilno primenjuje materijalno pravne norme koje se odnose na povrede ugovora,
13. da slobodno koristi svu specifiku do arbitražnog postupka i odsustva arbitra u kojem je neophodno odložno znati materijalno-pravne norme ali i više od toga da bi ih mogao primeniti bez prisustva arbitra,
14. da zna specifične pravne zahteve u materijalno-pravnom smislu koje može da ističe kao zahteve u okviru pretenzije u formalno-pravnom smislu,
15. da utiče na svojevremeno izvršavanje obaveza i ukazuje na moguće povrede ugovora pre nego što one nastupe (predvidljivost izbegavanja),

